

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยที่มุ่งสำรวจความเข้าใจและข้อคิดเห็นของครูในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาของรัฐบาลในสวนกลาง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักการและวิธีดำเนินงานการบริหารโรงเรียน ผลของการสำรวจที่ได้มาจะเป็นการรวบรวมความเห็นในค่านาง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว ดังนั้นการเสนอความคิดเห็นที่ได้จากการรวบรวมมานี้จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียน และเพื่อเป็นเครื่องส่งเสริมความคิดให้ผู้บริหารการศึกษาโดยทั่วไปด้วย

เมื่อได้รับการอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำการศึกษาค้นคว้าในหัวข้อวิทยานิพนธ์เรื่องนี้แล้ว จึงได้ดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

การเลือกประชากร

ในการเลือกประชากร เพื่อทำการวิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. การสำรวจโรงเรียน ในการสำรวจโรงเรียนเพื่อเลือกประชากร ผู้วิจัยได้ไปติดต่อกับกองโรงเรียนรัฐบาล กรมวิสามัญศึกษา เพื่อขอทราบจำนวนและรายชื่อรวมทั้งรายละเอียดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษา

2. ผลของการสำรวจ โรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาที่มีอยู่ในสวนกลาง และส่วนภูมิภาค การสำรวจได้เจาะจงเฉพาะโรงเรียนรัฐบาลในสวนกลางเท่านั้น ผลของการสำรวจได้จำนวนโรงเรียนรัฐบาลในสวนกลางทั้งสิ้น จำนวน 65 โรงเรียน ประกอบด้วยโรงเรียนชาย โรงเรียนหญิง และโรงเรียนสหศึกษา ในจำนวน 65 โรงเรียนนี้ คัดเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 700 คน ขึ้นไป โดยถือเกณฑ์จำนวนนักเรียนมาก จำนวนครู และอาคารสถานที่ ย่อมมากและกว้างขวางตามด้วย ดังนั้น การจัดการบริหารงานในโรงเรียนย่อมมีความยุ่งยากสลับซับซ้อน และผู้บริหารต้องใช้หลักวิชาและเทคนิค ในการบริหารงานมากขึ้นตามลำดับ

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผลของการคัดเลือกจึงปรากฏได้จำนวนโรงเรียนดังนี้

2.1 โรงเรียนรัฐบาลในสวนกลางที่เป็นโรงเรียนชาย มีจำนวน 10 โรงเรียน คือ

โรงเรียนวัดราชาธิวาส

โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์

โรงเรียนปทุมคงคา

โรงเรียนสวนกุหลาบ

โรงเรียนวัดสุทัศนวราราม

โรงเรียนวัดบวรนิเวศ

โรงเรียนวัดบวรนิเวศ

โรงเรียนทวีธาภิเศก

โรงเรียนโยธินบูรณะ

โรงเรียนวัดมกุฏกษัตริย์

2.2 โรงเรียนรัฐบาลในสวนกลางที่เป็นโรงเรียนหญิง มีจำนวน 9 โรงเรียน คือ

โรงเรียนสายปัญญา

โรงเรียนเบญจมราชาลัย

โรงเรียนวัดอัมพรสวรรค์

โรงเรียนสตรีวิทยา

โรงเรียนศึกษานารี

โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม

โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย

โรงเรียนศรีอยุธยา

โรงเรียนสตรีวัดชีโนรส

2.3 โรงเรียนรัฐบาลในส่วนกลางที่เป็นโรงเรียนสหศึกษา มีจำนวน 6 โรงเรียน
คือ

โรงเรียนวัดควรมงคล

โรงเรียนวิมุกตอารามพิทยากร

โรงเรียนพระโขนง

โรงเรียนนนทรี

โรงเรียนวัดสังข์

โรงเรียนยานนาวา

3. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือครูที่ทำการสอนอยู่ในโรงเรียน ซึ่งได้
เลือกไว้ในข้อ 2. ครูผู้ตอบแบบสอบถามจะเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานเป็นอบางตำแหน่ง ไม่จำกัดอายุ
เพศ และวิชาที่ทำการสอน รวมจำนวนทั้งสิ้น 250 คน

การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ได้ดำเนินการเป็นลำดับดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเกี่ยวกับหลักการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษากันจากแหล่ง
ต่อไปนี้

1.1 หนังสือตำราเรียน เอกสาร วารสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง ใช้การ
อ่านและการรวบรวมความรู้ในเรื่องหลักการบริหารงาน งานในหน้าที่ของ
ครูใหญ่ ครูในโรงเรียน ขบวนการ และวิธีปฏิบัติงานทางค่านนี้ ปัญหา
ต่าง ๆ ที่ประสบในปัจจุบัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 การสัมภาษณ์ สัมภาษณ์ครูใหญ่ ครูที่ทำการสอน ผู้ปฏิบัติงานทางค่าน
ธุรการ การสัมภาษณ์ พุถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในขณะปฏิบัติงาน วิธี
การใช้แก้ปัญหา รวมถึงความต้องการทางค่านนี้ในทัศนของผู้บริหาร
และผู้ปฏิบัติงาน

2. หลักเกณฑ์ในการสร้างแบบสอบถาม

2.1 แบบสอบถาม ในแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น คำถาม ซึ่งมีอยู่ 2 แบบ ดังนี้

- ใ้เติมข้อความให้สมบูรณ์
- ใ้เลือกตอบคำถามในแต่ละข้อ โดยวิธีขีดเครื่องหมายหน้าข้อความที่เขียนไว้ให้ ตามความคิดเห็นของผู้ตอบที่เห็นว่าถูกต้อง และตรงกับความคิดเห็นของตน

2.2 เนื้อหาของแบบสอบถาม เป็นคำถามที่ตามเกี่ยวกับ สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบโดยทั่ว ๆ ไป ซึ่งแยกไว้เป็นส่วนที่ 1 ในส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น

- หลักการดำเนินงานบริหาร
- ขบวนการและวิธีการที่ใช้ปฏิบัติ
- งานของโรงเรียน (School Task)

2.3 ภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม ใช้ภาษาที่กระชับและจะสามารถสื่อความหมายได้มากที่สุด

3. การทดสอบแบบสอบถาม จากการศึกษาคนควาและรวบรวมข้อเท็จจริงทาง ๆ ทางด้านหลักการและการปฏิบัติงาน นำมาสร้างแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 63 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามไปทำการทดสอบ (Try out) โดยให้อาจารย์ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน เป็นผู้ตอบ จากนั้นนำแบบสอบถามไปอภิปราย เพื่อตรวจข้อบกพร่องต่าง ๆ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุง การแก้ไข แก่ทั้งความหมาย และภาษาที่ใช้ เพื่อให้ถูกต้องและชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามมี 63 ข้อ เป็นคำถามที่ให้ผู้ตอบเติมข้อความและเลือกตอบข้อเท็จจริงตามความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 2 ภาค

ภาคที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ อายุ เพศ วุฒิ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ภาคที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็น ความเข้าใจของผู้ตอบ ในเรื่องต่อไปนี้

- หลักการดำเนินงานบริหาร ได้แก่การวางโครงการ การสั่งงาน การมอบหมายงาน การควบคุมและติดตามผลงาน การวัดผล และการปรับปรุงงาน
- งานในโรงเรียน (School Task) ได้แก่
 - การพัฒนาและการปรับปรุงหลักสูตร
 - บุคคลากรนักเรียน
 - บุคคลากรครู
 - งบประมาณ และการเงิน
 - ความสัมพันธ์กับชุมชน

การเก็บข้อมูล

เมื่อได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองแก่ครูจำนวน 25 คน แล้ว หลังจากนั้นก็ได้ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง การแจกแบบสอบถามใช้เวลา 2 สัปดาห์ ในสัปดาห์ที่ 3 ได้เริ่มเก็บแบบสอบถามคืน การเก็บปรากฏว่า ส่วนใหญ่ได้รับคืนตามเวลาที่ได้นัดหมายไว้ มีอยู่ประมาณ 4 - 5 โรงเรียน ที่ต้องติดตามหลายครั้ง และใช้เวลาเป็นนานออกไปอีก ประมาณ 2 สัปดาห์ จึงได้รับแบบสอบถามคืน ซึ่งในการรวบรวมทั้งหมดแล้ว ปรากฏว่าในจำนวนทั้งสิ้น 250 ฉบับ ได้รับคืน 243 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.20 และหลังจากการกรวาคัดเลือกแบบสอบถามทั้งหมดแล้ว มี 1 ฉบับ ที่ปรากฏว่าตอบไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ไม่นับรวมเข้าทำการวิจัย จึงมีแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.80 ที่นำมาใช้ในโครงการวิจัย ดังนี้

การเสนอข้อมูล

การเสนอข้อมูลจากแบบสอบถาม ใ้พิจารณาโดยแบ่งออกเป็นตอน เป็นเรื่อง และเป็นข้อ ๆ เรื่องใดควรจะเสนอรวมเป็นตารางเดียวกัน เรื่องใดข้อใดควรจะเสนอแยกตารางกัน และขีดหัวข้อที่วางไว้ในสารบัญเรื่อง เป็นหลักประกอบในการพิจารณาด้วย

ตอนที่ 1. ข้อมูลที่เกี่ยวกับสภาพของครู นำเสนอข้อมูลเป็นคำบรรยาย แสดงค่าต่าง ๆ ทางสถิติ เป็นจำนวนร้อยละ

ตอนที่ 2. ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการบริหาร และการปฏิบัติงาน ในโรงเรียน

พิจารณารวมรวมข้อต่าง ๆ ที่เป็นเรื่องเดียวกันไว้เป็นหมวดหมู่ แล้วสรุปความคิดเห็น ในแต่ละหมวดออกเป็นจำนวนร้อยละ เสนอเป็นตาราง โดยการบรรยายประกอบ แจกแจงเป็นข้อ ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยหากำร้อยละของคำตอบ และถักคืนข้อมูลด้วย ฎาณินยง และนำเสนอเป็นตาราง

สรุป

ข้อมูลในการวิจัยได้จากครูชายและหญิงในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาใน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวน 242 คน

เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล ใช้แบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยคำถามในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
สถานภาพโดยทั่วไป ของผู้ตอบ กับความคิดเห็นในข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร
โรงเรียนและการปฏิบัติงานต่าง ๆ ในโรงเรียน แบบสอบถามได้ทำการปรับปรุงหลายครั้ง
จนเชื่อมั่นว่าจะสมบูรณ์พอ จึงนำออกแจกจ่ายตนเอง ได้ครูที่กล่าวไว้แล้วเป็นผู้ตอบ การหา
การเก็บข้อมูลและได้ทำการคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาทำการวิจัย รวมทั้งสิ้น 242 ฉบับ
คิดเป็นร้อยละ 96.80

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยหาการร้อยละของค่าตอบ
และถักคี่นข้อมูลความนิยม และนำเสนอเป็นตาราง